



## Pardubický kraj chystá do několika let obnovu parku ústavu v Jevíčku

### DOZVÍTE SE

#### NOVINKY Z EVVO

Pardubický kraj chystá do několika let obnovu parku ústavu v Jevíčku  
Loni bylo vysazeno přes 40 tisíc hektarů lesů

#### ENVI ZAJÍMAVOSTI

Nedopalek se rozkládá 15 let  
Nová úniková hra  
Na VUT vyvinuli pomůcky pro včelaře  
Drony zachrání na jihu Čech desítky srnčat

#### NOVINKY

Nominujte stromořadí do soutěže o alej roku, čas máte do konce října  
MŠMT může dát do roku 2027 na podporu vědy a vzdělávání 90 miliard Kč

Pardubický kraj připravuje obnovu parku kolem léčebného ústavu v Jevíčku na Svitavsku. Provést by ji mohl do několika let. Některé prvky jsou v havarijním stavu, potřebné jsou vegetační úpravy. Náklady vyjdou až z výběrového řízení, mohou být až 20 milionů korun. Rozlehlý park sloužil pro rekonvalescenci pacientů s tuberkulózou. Dnes se ústav věnuje lidem s pneumologickými onemocněními nebo pohybovými obtížemi. Klienty má z celé republiky. Park je pro úspěšnou léčbu také důležitý. Stromy, které byly v nejhorším stavu, jsou už vykácené. Vysazené jsou nové. Porosty smrků a borovic jsou napadené kůrovcem, v uplynulých letech tam napáchal velké škody. Kromě cest a schodů chce kraj v areálu opravit sportoviště a vyměnit orientační systém.

Sanatorium postavené v letech 1913 až 1926 je od roku 2016 kulturní památkou. Kraj do léčebného ústavu v posledních letech investoval téměř 100 milionů korun. Byly určeny na dřevěné lehárny, přeměnu bývalého dětského pavilonu na pavilon plicní rehabilitace, zateplení pavilonu S a opravu střechy stravovacího pavilonu.



## Loni bylo vysazeno přes 40 tisíc hektarů lesů, rekord v novodobé historii

V českých lesích pokračuje obnova hlavně po rozsáhlých kalamitách, 86,9 procenta vytěžených stromů bylo zasaženo kůrovcem. Meziročně bylo vytěženo o 7,6 milionu metrů krychlových kůrovcového dříví méně.

Nejvíce se těžily jehličnaté dřeviny, z celkového objemu vytěženého dřeva tvořily 94,9 procenta. Mírně narostl objem vytěžených listnatých dřevin, kterých se vytěžilo 1,5 milionu metrů krychlových. Z jednotlivých dřevin převažoval smrk, který tvořil 85,1 procenta. Sedm procent tvořila borovice, modřín a buk tvořily 2,2 procenta vytěženého objemu.

Nejvíce dřeva se, podobně jako v minulých letech, vytěžilo na Vysočině. V kraji se vytěžilo 7,4 milionu metrů krychlových dřeva, což je téměř čtvrtina celkového objemu vytěženého v celém Česku.

Podle výkonného ředitele společnosti Uniles Petra Jelínka pokles těžby způsobil výrazný růst cen dřeva kvůli menší nabídce na trhu. *"Pozorujeme rostoucí poptávku po palivovém dříví. Loni se zvýšila o 30 procent. Důvodem jsou rostoucí ceny energií a obavy z nedostatku plynu,"* uvedl. Firma očekává, že letos bude těžba klesat.

Během zalesňování převážily plochy nově osázené listnatými dřevinami, z celkové plochy je to 52,1 procenta. Z jednotlivých druhů stromů byl nejvíce použit smrk, který byl vysazen na téměř 30 procentech zalesněné plochy. Na více než 24 procentech plochy byl vysazen buk, na 17 procentech dub a na téměř osmi procentech byla vysazena borovice.

Při zalesňování se spotřebovalo 244 milionů sazenic. Průměrně se spotřebovalo šest tisíc sazenic na hektar. Nejvíce nových stromů bylo vysazeno na Vysočině, kde bylo zalesněno 9310 hektarů lesů, což je téměř 23 procent zalesněné plochy po celém Česku.

Kromě sadby malých stromků a zasévání semen do půdy pokračovala loni také přirozená obnova lesů. Meziročně se přirozenou cestou obnovilo 9111 hektarů porostů, meziročně je to o 2496 hektarů více. Lesní pozemky na konci roku 2021 zaujímaly plochu 2,678.804 hektarů, z toho státní lesy tvoří 54 procent plochy.

## Nedopalek se rozkládá 15 let

Cigaretový nedopalek se rozkládá až 15 let a patří do koše na směsný odpad. Podle průzkumu ale polovina kuřáků neví, že obsahuje plast a pětina ho po típnutí odhodí na zem. Informace zazněly na tiskové konferenci k osvětové kampani Cigaretovník, která má kuřáky motivovat ke správnému zacházení s tímto odpadem. Od ledna příštího roku mají podle směrnice EU producenti tabákových výrobků povinnost podílet se na čištění veřejných prostranství od nedopalků a na informovanosti veřejnosti. Nedopalky obsahují plasty a jejich filtr na sebe váže škodlivé látky z tabákového kouře. Více než třetina lidí oslovených v průzkumu si ale myslí, že jsou vyrobené z papíru a další třetina z bavlny. Upozornění na to, že cigaretový filtr obsahuje plast, musí podle směrnice nést i cigaretové krabičky. Někteří kuřáci z obavy, aby nezapálili odpadkový koš, odhazují nedopalky na zem nebo do kanálů.



## Nová úniková hra

Ekoosvět společně s Ekocentrem Skřítek Vám přináší novou únikovou hru z lesního prostředí. Hru je možné hrát zdarma. Stáhnout hru a dozvědět se více informací můžete [zde](#). Přejeme Vám příjemnou zábavu!



### Na VUT vyvinuli pomůcky pro včelaře

Odborníci z VUT vyvinuli váhu a senzory, které mohou výrazně pomoci včelařům. Díky těmto moderním pomůckám mohou v aplikaci, kam se data přenáší, kontrolovat aktuální stav úlů a mohou tedy zjistit, jestli se včely nevyrojíly, zda nosí nektar, jestli nejsou vyhladovělé, nebo jestli úl někdo neukradl, uvedla dnes v tiskové zprávě mluvčí VUT v Brně Tereza Kadrnožková. Za novinku s názvem ApiVčelař 4.0 získali vývojáři ocenění v soutěži Vizionář, který vyzdvihuje inovace v podnikání a aplikovaný výzkum.



### Drony zachrání na jihu Čech desítky srnčat



Průzkum luk před sečením pomocí dronů zachrání ročně na jihu Čech desítky srnčat. Drony používají termokameru, která zvěř schovanou ve vysoké trávě nalezne. Louky touto technikou prozkoumává i firma Agrowald, která se věnuje hlavně zemědělství, lesnictví a myslivosti a obhospodařuje několik tisíc hektarů pozemků a lesů v na Českokrumlovsku.

### Povědomí Čechů o udržitelném rozvoji roste

Povědomí Čechů o cílech udržitelného rozvoje (SDGs), mezi které patří třeba vymýcení extrémní chudoby, boj s nerovnostmi či ochrana planety před změnou klimatu, se zvyšuje. Loni o cílech alespoň někdy slyšelo 52 procent lidí, nyní je to o deset procentních bodů více. Více informací [zde](#).



## Nominujte stromořadí do soutěže o alej roku, čas máte do konce října

Navrhnout stromořadí do soutěže mohou zájemci na webu [www.alejroku.cz](http://www.alejroku.cz), a to zasláním fotografie, případně i připojením příběhu nebo popisu. Nominace je možné podávat do konce října, poté bude hlasovat veřejnost.

*„Rádi bychom se o přihlášených alejích v novém ročníku dozvěděli ještě o něco více. Pro nás to totiž nejsou 'jen' stromy, ale často němí svědci událostí napříč staletími. Stromořadí mohou být samozřejmě i mnohem mladší, ale určitě se najde nějaká zajímavost, která je doprovází. Budeme rádi, když nám nominující pomohou tyto zajímavé příběhy vypátrat a třeba se spojí s místními kronikáři či pamětníky, kteří mají většinou obdivuhodné místní znalosti,“* uvedla hlavní organizátorka Klára Ondrigová.

Přihlášku může do ankety zaslat kdokoli – jednotlivci, rodiny, sdružení, firmy, školy i obce. *„Připravili jsme také několik novinek. V benefičním e-shopu si lidé mohou nově zakoupit plátěnou tašku Alej roku a podpořit tak naši činnost. Webová stránka ankety je obohacena o základní informace pro lidi, kteří chtějí vysadit nebo zachránit stromy třeba ve svém městě, obci či volné krajině a v průběhu léta se na webu navíc objeví mapa všech doposud nominovaných alejí,“* doplnila Ondrigová.

Loni o jedenáctý titul soutěžilo nominovaných 93 alejí a stromořadí ze všech krajů České republiky. Zvítězila lipová Klokotská alej v jihočeském Táboře, která je součástí tamní křížové cesty. Tvoří ji 94 lip malolistých a tři olše lepkavé. Hlasovalo pro ni 999 lidí.



## Vavrouškovu cenu dostali ekolog Malík, zoolog Vlašín a žačka Kozlová

Cenu Josefa Vavrouška za výjimečný počin pro životní prostředí dostal ekolog a aktivista Jiří Malík. Ocenění má mimo jiné za spolupráci na projektech zadržování vody. Cenu za dlouhodobý přínos dostal zoolog Mojmír Vlašín, který se podle pořadatelů, Nadace Partnerství, celou svou profesní dráhu věnuje ochraně přírody v teorii i praxi. "Eko zásek roku" určený lidem do 33 let letos porotci udělili žákyni deváté třídy Ludmile Kozlové. Kozlová s přáteli uspořádala řadu drobných, lokálních ekologických projektů. Ceny byly předány ve Valdštejnském paláci v Praze.

## MŠMT může dát do roku 2027 na podporu vědy a vzdělávání 90 miliard Kč

Ministerstvo školství může do roku 2027 rozdat 90 miliard korun z evropských dotací na podporu výzkumu, vývoje a vzdělávání. Peníze půjdou z nového Operačního programu Jan Amos Komenský (OP JAK), který dnes schválila Evropská komise. K předkládání projektových žádostí o podporu z něj vyzvalo ministerstvo školy poprvé už v květnu. Na letošek naplánovalo více než deset dotačních programů, které se budou evropskými penězi financovat.

Program má podle úřadu dvě priority. Na podporu výzkumu a vývoje bude k dispozici zhruba 42 miliard korun. Dalších přibližně 45 miliard korun může jít na podporu vzdělávání na všech úrovních škol. Dotace na výzkum a vývoj budou cílit na rozvoj špičkových kapacit, podporu návratu z rodičovské dovolené, prohloubení znalostí a principy takzvané Open Science, tedy otevřené vědy, která umožňuje volný přístup k vědeckým publikacím a sdílení výzkumných dat. Ve vzdělávání by evropské peníze měly napomoci modernizaci cílů i obsahu učení, zatraktivnění učitelské profese a zpřístupnění kvalitního vzdělávání i socioekonomicky znevýhodněným skupinám včetně ukrajinských uprchlíků.

Už před schválením OP JAK vyzvalo ministerstvo k předkládání žádostí o peníze mimo jiné na podpůrné pedagogické pozice, jako jsou školní psychologové a speciální pedagogové ve školách. Pro mateřské a základní školy, volnočasová střediska či poradny má na tyto účely devět miliard korun, mezi střední nebo vyšší odborné může rozdělit dvě miliardy. Na červenec plánuje otevřít dotace ve výši osmi miliard korun pro špičkový výzkum a dalších 750 milionů korun má připravených na výjezdy vědců do zahraničí.

*"OP JAK je teprve druhým schváleným českým programem (na období 2021 až 2027) a zároveň i jedním z prvních v evropském měřítku,"* uvedl náměstek ministra školství Václav Velčovský. Podle něj to potvrzuje, že Evropská komise chápe kromě jiného nutnost co nejdříve použít peníze na řešení situace po napadení Ukrajiny Ruskem a příchodu statisíců Ukrajinců do Česka.

Ministerstvo připravovalo OP JAK od roku 2019 ve spolupráci s odborníky, zástupci krajů a obcí, školských asociací, vysokých škol i rad vlády. Nový program navazuje na mnoho aktivit, na které šly dotace už z předešlého Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, uvedl úřad. Přináší podle něj ale i novinky, které reagují na aktuální záležitosti, jako jsou klimatické a společenské změny a problematika konkurenceschopnosti v době digitalizace, robotizace a inovací.

*„S ohledem na probíhající uprchlickou vlnu, dlouhodobé dopady pandemie covid-19, rostoucí inflaci a energetickou krizi je obrovskou výzvou maximálně rychle a efektivně využít evropské prostředky, neboť tyto celospolečenské změny mají přímý i nepřímý dopad na vzdělávání, výzkum a vývoj,"* shrnulo ministerstvo.



3.–5.6.  
**JARNÍ  
OLEŠENKA**  
Zahájení sezóny  
kosením krásných  
orchidejových luk  
kolem Rzů v Orlických  
horách.



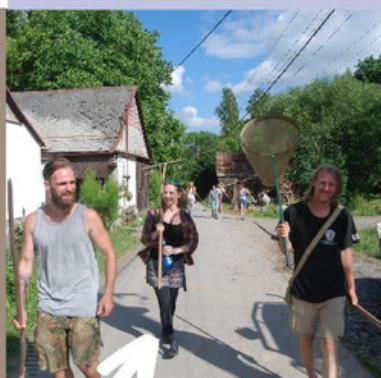
## ČSOP ARION Tábory 2022

Budete sekát, hrabat a sušit seno  
pro záchranu druhů, které bez vaší  
péče nepřežijí. K tomu se dobře  
najíte a na výletech poznáte spoustu  
krás naší přírody.

15.–19.6.  
**OSVOBOZENÍ  
MOTÝLÍHO  
KRÁLOVSTVÍ**  
Senoseč na  
radiměřských stráních  
plných barevných  
motýlů a orchidejí.



13.–17.7.  
**MARTINICKÉ  
KOSENÍ**  
Mokřadní louky,  
kosení ve skanzenu  
a výlety do skal  
kolem Martinic u  
Proseče.



22.–31.7.  
**OLEŠENKA**  
Švihání kos na  
orchidejových  
mokřadních loukách  
s více než třicetiletou  
tradicí a vždy hojnou  
účastí.



15.–18.9.  
**RADIMĚŘSKÉ  
HRABOŠENÍ**  
Rozloučení se sezónou  
na radiměřských  
pastvinách, babí léto a  
lehká nostalgie u  
ohně.

„Nevíš-li, odkud jsi, nevíš, kdo jsi.“  
Wallace Stegner

Dům obnovy tradic, ekologie a kultury - DOTEK  
Horní Maršov, Krkonoše

**Letní škola místně zakotveného učení**  
pro učitele a další vzdělavatele, kteří chtějí začít s místně  
zakotveným učením (MZU)

**28. - 30. srpna 2022**

Zajímá vás přístup ke vzdělávání, který  
stojí na posilování vztahu k místu?

Vzděláváte děti i dospělé v místě, o  
místě a přemýšlíte, jak učit skrze místo  
velká celospolečenská témata?

Chcete sdílet své zkušenosti s ostatními  
kolegy, pro které je místo jednotícím  
prvkem pro výuku a vzájemně hledat  
inspiraci?

**Pak je letní škola určená přímo vám. Čeká vás:**

- pestrá paleta příkladů, jak učit skrze místo uvnitř i venku
- inspirace místem se silným geniem loci
- setkání s experty, kolegy a dalšími vzdělavateli
- objevování cest k aktivnímu občanství
- stoupaní po žebříku Místně zakotveného učení
- příručka, jak začít s Místně zakotveným učením

